

documentnummer

zaaknummer

verwijsnummer

paraaf / medeparaaf

afdelingshoofd	datum	paraaf
Fin. Toets	datum	paraaf
Jur. toets	datum	paraaf
Directeur	datum	paraaf

Gemandateerde paraaf d.d.:

drs. D.C. Kruis
Besluit
verlenen vergunning
2007

Aantal te paraferen bijlagen:

Behandeld door

naam	afdeling	doorkiesnummer	datum
.	LGW		2-4-2007

geadresseerde

bericht op brief van

adressering

kenmerk geadresseerde

Zie 7 verzendlijsten

bijlage(n)

1

onderwerp

vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998

aanwijzingen

verwerkt registratuur	paraaf	uiterste verzenddatum
tekstverwerking	paraaf	verzenddatum brief opm. verzending
collationeren	paraaf	terug naar ambtenaar J/N NEE
Naar TVC gekopieerd.d.d.	documentnaam	

verzenden afschriften aan

1. Intern:
2. Ministerie van LNV, Directie Regionale Zaken Zuid,
3. B&W gemeente
4. College van Burgemeester en Wethouders Gemeente
5. B&W gemeente
6. B&W gemeente

nummers bijlagen

Hoofddocument + 7
verzendlijsten
Idem
Idem
Idem
idem

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

bericht op brief van: «Voorletters» «Naam»
«Adres»
uw kenmerk: «Postkode» «Woonplaats»
ons kenmerk:
afdeling: Landelijk Gebied en Water
bijlage(n): 1
behandeld door:
doorkiesnummer:
onderwerp: vergunning ex artikel 19d, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998

verzonden: Middelburg,

Geachte heer/mevrouw «Naam»

1. Inleiding

U heeft ons verzocht vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 te verlenen voor het snijden van zeegroenten (lamsoor en zeekraal) in het Natura2000-gebied 'Oosterschelde'. Op grond van de per 1 oktober 2005 in werking getreden Natuurbeschermingswet 1998 is op de Oosterschelde de gebiedsbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000) van toepassing. Op grond van artikel 2, lid 1, van de Natuurbeschermingswet 1998 is sinds 1 oktober 2005 het college van Gedeputeerde Staten bevoegd gezag met betrekking tot het snijden van zeegroente.

Bij deze bericht ik u n.a.v. de door u ingediende aanvraag. Op basis van de hieronder aangegeven informatie en afweging heb ik besloten dat vergunning ex artikel 19d, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998 verleend wordt voor het snijden van zeegroenten in 2007 in het Natura2000-gebied 'Oosterschelde' deelgebied:

«Gebied», nummer «Nummer»

Deze vergunning is met inachtneming van het gestelde in voorwaarde 1 van kracht voor

Naam : «Voorletters» «Naam»
Adres : «Adres»
Woonplaats.: «Postkode» «Woonplaats»
Geboortedatum : «Geb_datum»

Hieronder ga ik nader in op uw aanvraag en mijn overwegingen. Voor de voorwaarden die bij deze vergunning horen verwijst ik u nadrukkelijk naar paragraaf 10 "besluit".

2. De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het voor persoonlijk, niet commercieel gebruik, snijden van zeegroenten, namelijk zeekraal (*Salicornia spec.*) en zulte, ook wel 'lamsoren' genoemd (*Aster tripolium*), in één van de zeven daartoe aangewezen deelgebieden in het Natura2000-gebied Oosterschelde.

Maximaal zullen er voor alle deelgebieden tezamen 284 vergunningen voor het snijden van zeegroenten voor persoonlijk gebruik uitgegeven worden. Daar op voorhand een negatief-significant effect op de kwalificerende waarden van het Natura2000-gebied Oosterschelde als gevolg van het gebruik van alle te verlenen vergunningen niet uit te sluiten is, is een passende beoordeling of een verslechterings-/verstoringstoets voor de activiteit noodzakelijk. Om niet alle 284 vergunningaanvragers te belasten met het ieder afzonderlijk opstellen van een dergelijke toets en deze groep ook geen vertegenwoordigende organisatie heeft, heeft de provincie Zeeland een ecologisch adviesbureau opdracht gegeven om een passende beoordeling voor het snijden van zeegroenten in 2006 op te stellen.

Bij het jaarlijks snijden van zeegroente is er sprake van een periodiek te verlenen toestemming. Een passende beoordeling is niet vereist voor een activiteit die een herhaling of voortzetting is van een activiteit waarvoor reeds eerder een passende beoordeling werd gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van die activiteit. Naar onze mening zijn er geen nieuwe gegevens en inzichten die een nieuwe passende beoordeling noodzakelijk maken. De voor 2006 opgestelde passende beoordeling wordt geacht onderdeel uit te maken van de aanvraag voor 2007. In paragraaf 8.4 (Cumulatieve effecten) wordt ingegaan op de dijkverbetering op het traject Anna Jacoba-, Kramers en Prins Hendrikpolder.

Beschrijving van de activiteit

De activiteit laat zich als volgt kenschetsen:

- het te voet betreden van het voor het snijden van zeegroenten in het op de bijgaande kaart (bijlage) begrensde deel van het deelgebied,
- het met een mes dan wel met de hand snijden of plukken van de eetbare delen (bladeren, 'toppen') van zeekraal en/of zulte,
- het verzamelen en huiswaarts afvoeren van de gesneden plantendelen.

3. Beschrijving van de kwalificerende waarden en instandhoudingsdoelstellingen

3.1. Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats die resulteren in een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen. In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor. Binnendijks worden langs de oever een groot aantal karrevelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijks gelegen gebieden vormen tezamen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Deze variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling.

Het gebied Oosterschelde behoort tot het Natura2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Oosterschelde is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De Oosterschelde is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van kustwateren (zout), intergetijdengebied, schorren en binnendijkse gronden (o.a. brakke inlagen) die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I (art. 4.1) en tevens fungeert als broedgebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van het gebied is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/ of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

3.2. Instandhoudingsdoelstellingen

In juni 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de Natura2000-Contourennotitie uitgebracht waarin de kaders voor de Natura2000-doelen worden aangegeven. In deze notitie worden voor de doelen een aantal hoofdlijnen geformuleerd zoals:

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

De doelen zijn verder uitgewerkt in het doelendocument van juni 2006 en het ontwerpbesluit Oosterschelde dat op 27 november 2006 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is bekend gemaakt.

Voor alle grote wateren geldt dat behoud of herstel van de ruimtelijke samenhang tussen geulen, ondieptes, platen en kwelders (of schorren) en de bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen van groot belang zijn.

Voor de Oosterschelde zijn in het doelendocument de volgende kernopgaven geformuleerd:

- Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedende vogels en rustgebieden voor gewone en grijze zeehond.
- Behoud en herstel van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling van kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis en voor broedvogels (kluut, sterns) en als hoogwatervluchtplaats, overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje), schorren en zilte graslanden (binnendijks) en als hoogwatervluchtplaats.

De kernopgaven zijn in het ontwerpbesluit Oosterschelde nader vertaald in instandhoudingsdoelen. In het ontwerpbesluit van 27 november 2006 zijn voor de Oosterschelde de volgende doelen voor habitattypen en soorten opgenomen:

Habitattypen:

- H1160 Grote, ondiepe krekens en baaien: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia spp.* en andere zoutminnende planten: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A).
- H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*): Behoud oppervlakte.
- H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*): Behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) en uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B).
- H7140 Overgangs- en trilveen: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Habitatrichtlijnsoorten:

- H1340 Noordse woelmuis: Uitbreiding verspreiding, omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- H1365 Gewone zeehond: Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten behoeve van een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.

Broedvogelsoorten:

- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
 - A132 Kluut ten minste 2.000 paren;
 - A137 Bontbekplevier ten minste 100 paren;
 - A191 Grote stern ten minste 4.000 paren;
 - A193 Visdief ten minste 6.500 paren;
 - A195 Dwergstern ten minste 300 paren.
- Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
 - A138 Strandplevier ten minste 220 paren.
- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
 - A194 Noordse stern ten minste 20 paren.

Niet-broedvogelsoorten:

- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
 - A004 Dodaars gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde);

- A005 Fuut gemiddeld 370 vogels (seizoensgemiddelde);
- A007 Kuifduiker gemiddeld 8 vogels (seizoensgemiddelde);
- A017 Aalscholver gemiddeld 360 vogels (seizoensgemiddelde);
- A026 Kleine zilverreiger gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde);
- A034 Lepelaar gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde);
- A043 Grauwe gans gemiddeld 2.300 vogels (seizoensgemiddelde);
- A045 Brandgans gemiddeld 3.100 vogels (seizoensgemiddelde);
- A046 Rotgans gemiddeld 6.300 vogels (seizoensgemiddelde);
- A048 Bergeend gemiddeld 2.900 vogels (seizoensgemiddelde);
- A050 Smient gemiddeld 12.000 vogels (seizoensgemiddelde);
- A051 Krakeend gemiddeld 130 vogels (seizoensgemiddelde);
- A052 Wintertaling gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde);
- A053 Wilde eend gemiddeld 5.500 vogels (seizoensgemiddelde);
- A054 Pijlstaart gemiddeld 730 vogels (seizoensgemiddelde);
- A056 Slobeend gemiddeld 940 vogels (seizoensgemiddelde);
- A067 Brilduiker gemiddeld 680 vogels (seizoensgemiddelde);
- A069 Middelste zaagbek gemiddeld 350 vogels (seizoensgemiddelde);
- A103 Slechtvalk gemiddeld 10 vogels (seizoensmaximum);
- A125 Meerkoet gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde).
- A130 Scholekster gemiddeld 24.000 vogels (seizoensgemiddelde);
- A132 Kluut gemiddeld 510 vogels (seizoensgemiddelde);
- A137 Bontbekplevier gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde);
- A138 Strandplevier gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde);
- A140 Goudplevier gemiddeld 2.000 vogels (seizoensgemiddelde);
- A141 Zilverplevier gemiddeld 4.400 vogels (seizoensgemiddelde);
- A142 Kievit gemiddeld 4.500 vogels (seizoensgemiddelde);
- A144 Drieteenstrandloper gemiddeld 260 vogels (seizoensgemiddelde);
- A149 Bonte strandloper gemiddeld 14.100 vogels (seizoensgemiddelde);
- A157 Rosse grutto gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde);
- A160 Wulp gemiddeld 6.400 vogels (seizoensgemiddelde);
- A161 Zwarte ruiters gemiddeld 310 vogels (seizoensgemiddelde);
- A162 Tureluur gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde);
- A164 Groenpootruiter gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde);
- A169 Steenloper gemiddeld 580 vogels (seizoensgemiddelde).
- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied van:
 - A037 Kleine zwaan
- Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
 - A143 kanoet met gemiddeld 7.700 vogels (seizoensgemiddelde).

Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de 'oude doelen'). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen.

De oude doelen gelden binnen het Natura2000-gebied Oosterschelde voor de deelgebieden 'Oosterschelde-buitendijks' en 'Oosterschelde-binnendijks'.

Deze doelen betreffen in Oosterschelde-buitendijks:

- Behoud van het gebied als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in het West-Palearctische gebied.
- Behoud van het ecologisch samenhangende geheel van open water, platen, slikken en schorren.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen die te danken zijn aan de verscheidenheid van milieu-omstandigheden.
- Behoud van minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen (blaaswier, darmwiervegetaties, klein en groot zeegras, Engels slijkgras, zeekraal, zeeaster, kweldergras, schorrezoutgras, lamsoor, zeeweegbree, gewone zoutmelde, strandkweek, zeealsem, rood zwenkgras, zilte rus, melkkruid, Engels

gras, schorrekruid, strandmelde, spiesmelde, reukloze kamille, klein slijkgras, knotswier, groefwier en suikerwier), het nationale en internationale belang als overwinteringsgebied, doortrekgebied en permanente verblijfplaats voor een groot aantal vogelsoorten (scholekster, kanoetstrandloper, bonte strandloper, wulp, tureluur, zilverplevier, steenloper, smient, pijlstaart, bergeend, rotgans, brandgans, kleine zwanen, kolganzen, rietganzen, tureluur, wilde eend, visdief, bontbekplevier, strandplevier en kluut), de aquatische zoutwaterlevensgemeenschappen (zeepokken, mosselen, kokkels, platte slijkgaper, wadpier, draadworm, zager, nonnetje, zeeduizendpoot, wadslakje, alikruik, strandkrab, garnaal, slijkgarnaal, wilde mosselbanken, fauna van dijkglooingen met zakpijpen, zeedahlia's, zeeanjelier, sponzen, oesters, alikruiken, zeepokken, kreeft, zee kat, zeedonderpad, zeenaald, zwarte grondel, botervis, snotolf en harnasmannetje) met vele soorten plantaardig en dierlijk plankton en vissen (schol, schar, bot, tong, haring en sprot) dankzij de goede waterkwaliteit en het (potentiële) leefgebied voor de zeehond.

- Behoud van het weidse karakter en ongereptheid uit een oogpunt van natuurschoon.

Deze doelen betreffen in Oosterschelde-binnendijks:

- Behoud van het gebied, in samenhang met de binnendijkse natuurgebieden, als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in de West-Palearctische trekzone voor vogels.
- Behoud van de inlagen, karrevelden, kreekresten, eendenkooien en een graslandgebied.
- Behoud van de belangrijke ecologische en geohydrologische relaties met de Oosterschelde.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen dankzij de verscheidenheid in milieuomstandigheden, met name die van getijloze zoute en brakke milieus van gradiëntsituaties van zout naar zoet en van nat naar droog.
- Behoud van de functie als leefgebied voor haas, konijn, mol, wezel, bunzing, hermelijn, noordse woelmuis en rugstreeppad.
- Behoud van minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen, waarin zeldzame plantensoorten voorkomen zee kraal, schorrekruid, schorrezoutgras, kweldergrassen, zilte rus, zeeaster, melkkruid, kamgras, rood zwenkgras, veldgerst, duizendblad, kattedoorn, kleine klaver, riet, zeebies, spiesmelde, slanke waterbies, moeraszoutgras, valse voszegge, zomprus, ruppia, schedefonteinkruid, zilte waterranonkel, zannichellia, duinriet, zee groene zegge, moeraswespenorchis, bleekgele droogbloem, stijve ogenstroost, duindoorn, fraai duizenguldenkruid, zilte zegge, lidsteng, rode waterereprijs, mattenbies, zeerus, zee groene rus, kleine lisdodde, brede stekelvaren, wijfjesvaren, moerasvaren, veenmos, oeverzegge, moeraswilgenroosje, waterzuring, lisdodde, oeverzegge, cyperzegge, tweerijige zegge, scherpe zegge, braam, galigaan, geelhartje, rietorchis, greppelrus, krielparnassia, kwelderzegge, strandbiet, zeewinde, blauwe zeedistel, harig wilgeroosje, rietzwenkgras, lamsoor, gevlekte orchis, tenger fonteinkruid, ge-doornd hoornblad, waterranonkel, kweek, grote brandnetel, breedbladige orchis, addertong, gewone vlier, meidoorn en handsdraf).
- Behoud als broed- (bosrietzanger, rietzanger, rietgors, kleine karekiet, waterhoen, meerkoet, dodaars, Kievit, scholekster, tureluur, grutto, kluut, bontbekplevier, strandplevier, kokmeeuw, visdief, noordse stern, eenden, kleine plevier, tjiftjaf, winterkoning, spotvogel, bruine kiekendief en blauwborst), foerageergebied (kluut, tureluur, Kievit, grutto, smient, rotgans) en pleisterplaats van nationaal en internationaal belang voor kust- en weidevogels, ganzen, eendachtigen en steltlopers.
- Behoud van de variatie in de elementen water, land, dijken, vegetatietypen en vogelrijkdom uit het oogpunt van natuurschoon.

Totdat de definitieve aanwijzingsbesluiten van de Natura2000-gebieden zijn vastgesteld zullen wij deze instandhoudingsdoelstellingen, in samenhang met het onder punt 6 vastgestelde beleid, als toetsingskader voor de vergunningaanvraag beschouwen.

4. Wettelijk kader

Per 1 oktober 2005 zijn een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 alsmede de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen in werking getreden.

Artikel 2, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 stelt dat, voor zover niet anders is bepaald, onder gedeputeerde staten wordt verstaan, gedeputeerde staten van de provincie waarin gebieden als bedoeld in artikel 10a of natuurmonumenten of landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten of beschermde landschapsgezichten geheel of grotendeels zijn gelegen.

Artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet bepaalt dat Onze Minister gebieden aanwijst ter uitvoering van richtlijn (EEG) nr. 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrichtlijn).

Het tweede lid van artikel 10a bepaalt dat een besluit als bedoeld in het eerste lid, de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Tot de instandhoudingsdoelstelling behoren in ieder geval:

- a. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de leefgebieden, voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 79/409 of
- b. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de natuurlijke habitats of populaties in het wild levende dier- en plantensoorten voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 92/43.

In het derde lid van artikel 10a is aangegeven dat de instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, mede betrekking kan hebben op doelstellingen ten aanzien van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied, anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in het tweede lid.

Volgens artikel 15a, tweede lid, vervalt de aanwijzing als beschermd natuurmonument met ingang van het tijdstip waarop een gebied wordt aangewezen als Natura2000-gebied.

In artikel 15a, derde lid, is bepaald dat de instandhoudingsdoelstelling voor het Natura2000-gebied mede betrekking heeft op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het vervallen besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument.

Op grond van artikel 19d, eerste lid, is het verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van Gedeputeerde Staten projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Volgens artikel 19e houden Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, en
- b. met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheersplan.

Artikel 19f bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover Gedeputeerde Staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een op grond van artikel 10a, eerste lid, of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling maakt van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.

Artikel 19g, eerste lid, geeft aan dat een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, slechts kan worden verleend indien Gedeputeerde Staten uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 19f, eerste lid, zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet zullen worden aangetast.

Volgens artikel 19l, eerste lid, neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de instandhouding van een gebied aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10a, eerste lid of waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12.

De zorg, bedoeld in artikel 19l, eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, voor zover het een gebied betreft, aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid, dan wel gelet op de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, nadelige gevolgen voor het gebied, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In artikel 60, eerste lid is bepaald dat aangewezen beschermde en staatsnatuurmonumenten op grond van de Natuurbeschermingswet gelden als beschermde natuurmonumenten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Artikel 65 stelt dat ten aanzien van beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten, als bedoeld in artikel 7, eerste lid, respectievelijk artikel 21, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet, die voor de datum van inwerkingtreding van deze wet als zodanig zijn aangewezen op grond van de Natuurbeschermingswet, in afwijking van artikel 16, vierde lid, van deze wet het verbod van artikel 16, eerste lid, van deze

wet geldt voor in dat artikellid bedoelde schadelijke handelingen die buiten het beschermde natuurmonument of staatsnatuurmonument worden verricht zonder dat deze handelingen vermeld zijn in het besluit tot aanwijzing.

Volgens artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de besluiten van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998.

Ingevolge artikel 4, tweede lid, derde alinea, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (de Habitatrichtlijn) stelt de Commissie de lijst van gebieden van communautair belang vast, waarop de gebieden met een of meer prioritaire typen natuurlijke habitats of een of meer prioritaire soorten staan aangegeven.

Ingevolge artikel 4, vijfde lid, van de Habitatrichtlijn, gelden de bepalingen van artikel 6, tweede, derde en vierde lid van de Habitatrichtlijn, zodra een gebied op de in het tweede lid, derde alinea, bedoelde lijst is geplaatst.

Artikel 6 lid 2 van de Habitatrichtlijn stelt dat de lidstaten passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voorzover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.

Artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn stelt dat voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

5. Beleid

De Oosterschelde is door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit krachtens de Vogelrichtlijn aangewezen als speciale beschermingszone. Op grond van het bepaalde in artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, dient de Oosterschelde aangemerkt te worden als Natura2000-gebied (artikel 10a, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998).

In 2003 is de Oosterschelde door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit overeenkomstig artikel 4, lid 1 van de Habitatrichtlijn bij de Europese Commissie aangemeld als speciale beschermingszone.

De Habitatrichtlijngebieden zijn nog niet conform artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst voor de Atlantische biografische regio, waar Nederland toe behoort, vastgesteld.

Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de door Nederland aangemelde Habitatrichtlijngebieden op de communautaire lijst geplaatst.

Zodra een gebied op de communautaire lijst is geplaatst, zoals thans het geval is, zijn de bepalingen van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrichtlijn voor dat gebied van toepassing. Dat betekent dat een aanvraag tot vergunningverlening ex artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 op grond van artikel 10 van het EG-verdrag rechtstreeks aan artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrichtlijn getoetst dient te worden indien een derde-belanghebbende hierom verzoekt, aangesloten kan worden bij een ander besluit of dat artikel 19, eerste lid, conform aan de bepalingen uit de Habitatrichtlijn dient te worden uitgelegd wanneer er sprake is van een Vogel- en Habitatrichtlijngebied.

In dit verband dient te worden gewezen op de uitspraak van de Raad van State van 28 februari 2007 waarin naar het oordeel van de Afdeling niet kan worden aanvaard dat de reikwijdte en werkingssfeer van de in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 opgenomen verbodsbepaling, die is gekoppeld aan de vergunningplicht, via interpretatie van het communautaire recht wordt uitgebreid, terwijl deze uitbreiding niet kenbaar is voor de adressanten van de verbodsnorm. Daarbij neemt de Afdeling mede in aanmerking dat tegen overtreding van dit voorschrift door middel van bestuursdwang handhavend kan worden opgetreden en deze overtreding tevens ingevolge artikel 1a van de Wet op de economische delicten een eco-

nomisch delict oplevert. Verweerder was derhalve in de onderhavige procedure niet bevoegd om op basis van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunning te verlenen.

Zoals de Afdeling op grond van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 31 maart 2000 in de zaak Texel (E01.97.0178; AB 2000/302) moet, alvorens wordt toegekomen aan de vraag of een artikel van de Habitatrichtlijn rechtstreekse werking heeft, worden nagegaan of het van toepassing zijnde nationale recht richtlijnconform kan worden geïnterpreteerd.

De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds aangewezen, de Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld maar nog niet aangewezen. Deze uitspraak betekent dat voor Vogelrichtlijngebied Oosterschelde een vergunning ex artikel 19d, eerste lid kan worden verleend, waarbij voor de in dit gebied aanwezige natuurlijke kenmerken op grond van de Habitatrichtlijn, met het oog waarop het gebied op de door de Europese Commissie vastgestelde lijst is geplaatst, conform het in artikel 6 van de Habitatrichtlijn bepaalde, zal dienen te worden getoetst of de te vergunnen activiteiten significante gevolgen hebben voor het desbetreffende gebied.

In december 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ambtelijke concepten van het Natura 2000 doelendocument en zgn. gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden, waaronder de Oosterschelde, aan overheden en maatschappelijke organisaties voor commentaar voorgelegd. In het doelendocument zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen, zoals Duinen en Noordzee, Waddenzee, Delta, geformuleerd. Dit doelendocument is inmiddels in juni 2006 vastgesteld. Op 27 november 2006 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de ontwerpbesluiten voor 111 Natura2000-gebieden, waaronder de Oosterschelde, bekend gemaakt. In deze ontwerpbesluiten zijn de kernopgaven nader uitgewerkt in voorlopige algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten. Het Natura2000-doelendocument en het ontwerpbesluit voor de Oosterschelde worden in de overweging bij de aangevraagde vergunning betrokken.

Door de afname in de oppervlakte schorgebied na aanleg van de Oosterscheldekering en de compartimenteringsdammen is de druk op de resterende schorgebieden toegenomen. Om de aantasting van de rust in het gebied te minimaliseren en erosie door betreding te beperken is regulering van de betreding van slikken, platen en schorren noodzakelijk. Hiertoe is in het kader van de Natuurbeschermingswet een toegankelijkheidsregeling ingesteld, waardoor gebieden de aanduiding "toegankelijk", "beperkt-toegankelijk" of "niet-toegankelijk" gekregen hebben. Deze regeling volgt het beleid met betrekking tot de schorren, zoals dat in het Beleidsplan Oosterschelde 1995 is vastgelegd. Het beleid ten aanzien van de Oosterschelde is onder meer gericht op het beperken van de toegankelijkheid om verstoring van de avifauna tegen te gaan. Gezien de diepgewortelde traditie van het snijden van zeegroente in het Oosterscheldegebied is het beleid, zoals beschreven in de toelichting op de aanwijzing als natuurmonument en in de Reactie op gevoelens van 2 juli 1990, gericht op het op beperkte schaal toestaan van het snijden van zeegroente op de schorren. Teneinde de lokale bevolking in de gelegenheid te stellen zeegroente op de schorren te snijden, is met ingang van seizoen 1991, rekening houdend met de draagkracht van de terreinen, voor een gedeelte van het nog aanwezige schorrenareaal een beperkt aantal ontheffingen voor het snijden voor eigen gebruik, afgegeven. Aan deze ontheffingen, die een beperkte tijdsduur hadden, waren nadere voorwaarden gesteld. Het zeegroente snijden in de binnendijks gelegen delen van het natuurmonument is, gezien de belangrijke functie van deze gebieden als hoogwatervluchtplaats, foerageergebied en broedgebied, niet toegestaan.

Voor de Oosterschelde is in 1995 door de Stuurgroep Oosterschelde het Beleidsplan Oosterschelde 1995 vastgesteld. In dit beleidsplan wordt een integrale visie op de ontwikkeling van het gebied gegeven. Voor de inrichting en het beheer van de Oosterschelde is de volgende hoofddoelstelling geformuleerd: 'Het behoud en zo mogelijk versterking van de natuurlijke waarden met inachtneming van de basisvoorwaarden van een maatschappelijk functioneren van het gebied, waaronder met name de visserij wordt begrepen.' In 2000 is de Stuurgroep Oosterschelde opgeheven en is de beleidsuitvoering in handen gekomen van het bestuur van het in 2000 opgerichte Nationaal Park Oosterschelde. In het door het Nationaal Park Oosterschelde in 2001 vastgestelde Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde wordt het beleid van het Beleidsplan Oosterschelde 1995 voortgezet.

6. Advisering en inspraak

Een conceptbeschikking is aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Noord-Beveland, Reimerswaal, Tholen en Schouwen-Duiveland voorgelegd.

7. Overwegingen

Ten aanzien van uw verzoek hebben wij het volgende overwogen.

De aanvraag dient te worden getoetst aan de uitgangspunten van de Natuurbeschermingswet 1998 en aan het hierboven beschreven beleid. Door deze instrumenten gezamenlijk ontstaat een beschermingskader voor de wezenlijke kenmerken van de waarden van het betrokken Natura2000-gebied Oosterschelde.

8.1 Passende beoordeling

Op 7 september 2004 heeft het Europees Hof van Justitie (hierna: Hof) uitspraak gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing betreffende de uitleg van artikel 6 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, de Habitatrichtlijn. Overwegingen uit het arrest van het Hof maken duidelijk dat, indien een plan of project geen significante gevolgen heeft voor een gebied, het maken van een passende beoordeling niet nodig is. Het Hof geeft in relatie tot artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn in haar uitspraak van 7 september 2004 de mogelijkheid weer dat een plan of project gevolgen voor de relevante specifieke instandhoudingsdoelstellingen kan meebrengen, zonder dat dit ook direct significante effecten op deze specifieke instandhoudingsdoelstellingen zal (kunnen) sorteren.

Bij het snijden van zeegroenten is er sprake van een ingreep in het natuurlijk milieu. De activiteit houdt niet direct verband met het beheer en is ook niet nodig voor het beheer van de speciale beschermingszone. In de bij de aanvraag behorende passende beoordeling wordt geconstateerd dat de activiteit met inachtneming van voorwaarden en mitigerende maatregelen geen negatieve significante effecten op de kwalificerende natuurwaarden van het Natura2000-gebied zal hebben.

De aanvraag heeft betrekking op het voor persoonlijk gebruik snijden van zeegroenten in het Natura2000-gebied Oosterschelde. Bij de beoordeling van uw aanvraag zullen wij ons niet alleen laten leiden door het feit dat het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en is aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar ook dat voor het gebied de zogenaamde verbrede doelstellingen gelden (artikel 10a, lid 3). Dit betekent dat wij de natuurwetenschappelijke betekenis van het natuurmonument in zijn geheel, alsmede het natuurschoon in de afweging betrekken en ons niet beperken tot de soorten en typen die geleid hebben tot aanwijzing dan wel aanmelding op grond van de Europese richtlijnen.

De bij de aanvraag behorende 'Passende Beoordeling voor het snijden van zeegroenten in de Oosterschelde' bevat naar onze mening alle relevante informatie voor de beoordeling van deze aanvraag. De Passende Beoordeling geeft inzicht in de activiteit, geeft een beschrijving van de kwalificerende natuurwaarden, beschrijft de mogelijke negatieve effecten van de activiteit op deze natuurwaarden, doet voorstellen voor mitigerende maatregelen en toetst de activiteit aan Natuurbeschermingswet 1998 en het vigerende beleid.

8.2. Effecten op natuurwaarden

Bij het beoordelen van de effecten wordt ingegaan op effecten ten gevolge van tijdelijke verstoring van organismen, dan wel (tijdelijke) beschadiging van habitats.

Effecten op de functie van het schor als hoogwatervluchtplaats (hvp)

Bij opkomend water trekken de in de Oosterschelde foeragerende vogels zich terug op de hoogste delen van de schorren, dijkdelen en in nog belangrijker mate in binnendijkse gebieden, met name de natuurontwikkelingsgebieden die direct achter de omliggende dijken liggen (inlagen, karrevelden, kwelgebieden, etc.). Het gaat hier met name om de steltlopers, waarvoor de Oosterschelde een belangrijke functie vervult. De aanwezigheid van mensen op het schor kan leiden tot verstoring van de aldaar overwinterende vogels. Het meest gevoelig voor deze verstoring zijn de vogels die in het vroege voorjaar voor hun vertrek naar de broedplaatsen in zeer veraf gelegen gebieden, zoals de (sub)arctische zone, moeten opvetten. Hun energiebalans luistert soms zeer nauw en verstoring dient dan ook zoveel als mogelijk voorkomen te worden. Voor deze groepen vogels zijn vooral de Westerschelde en in mindere mate de Oosterschelde van belang. Door de spreiding van de snijgebieden en het beperkte oppervlak hiervan ten opzichte van de oppervlakte van de overige schorren en gezien de vele en grote mogelijkheden voor rustig overwinteren in buiten- en binnendijkse gebieden, waaronder de zoute en brakke natuurontwikkelingsgebieden direct rondom de Oosterschelde, zullen geen significant-negatieve effecten op de functie van het schor als hvp optreden.

Effecten op de functie van het schor als foerageergebied

De aanwezigheid van mensen op het schor kan leiden tot verstoring van op het schor foeragerende vogels. Bovendien kunnen vogels die op het schor foerageren concurrentie ondervinden van het zeegroenten snijden. De vogels die op het schor foerageren en die mogelijk door het snijden van zeegroenten worden beïnvloed zijn planteneters of alleseters, zoals eenden en ganzen. Smienten, grauwe ganzen, wilde eend en pijlstaart zijn hiervan de belangrijkste vertegenwoordigers. Voor deze soorten vormen schorren vooral in de winterperiode een belangrijke voedselbron, waarna de vogels in het voorjaar naar hun broedgebieden wegtrekken, vóór het oogstseizoen van zeegroenten begint. Alleen de rotgans is een soort die tot begin mei in de Oosterschelde kan blijven 'hangen' en door het snijden van zeegroenten benadeeld kan worden. Door de spreiding van de snijgebieden en het beperkte oppervlak hiervan ten opzichte van de oppervlakte van het overige schor, de zeewier- en zeegrasvelden in de Oosterschelde, de vegetatie in de zoute en brakke natuurontwikkelingsgebieden direct rondom de Oosterschelde én nabijgelegen weidegebieden zal de soort voldoende uitwijkmogelijkheden hebben en zullen geen significant-negatieve effecten optreden.

Effecten op de functie van het schor als broedgebied

Het oogstseizoen valt voor een belangrijk deel samen met het broedseizoen, zodat de kans op verstoring van broedvogels in beginsel aanwezig is. Voor de effecten van het zeegroenten snijden op de broedvogels is geen ander onderzoek bekend dan dat uit 1996. In dat onderzoek is geconstateerd dat er wel verstoring plaatsvindt, maar dat vertrapping van nesten nauwelijks voorkomt. Er zijn geen significante verschillen in broedresultaten tussen de snijgebieden en daarbuiten geconstateerd. Kanttekening hierbij is dat ten tijde van het onderzoek ook buiten de snijgebieden enige verstoring optrad.

In de Oosterschelde neemt ten gevolge van de zogenaamde zandhonger het oppervlak schor doorgaand af. Momenteel gaat het om een jaarlijkse afname van 2 à 3 ha, bij een totaal oppervlak van ca. 500 ha. Met deze afname nemen ook (in theorie) de mogelijkheden voor broedvogels op het schor langzaam af. Daartegenover staat dat rondom de Oosterschelde grootschalige natuurontwikkeling plaatsvindt. Het gaat met name om natte gebieden die direct achter de dijk liggen en gevoed worden door zoute kwel. Deze gebieden herbergen aan schorren verwante vegetaties en vormen vanwege de ontoegankelijkheid dé locaties waar de aan schorren gebonden broedvogels tot broeden komen. Aldus geeft de natuurontwikkeling ruime mogelijkheden om eventuele verstoorte broedgevallen een alternatief te bieden en zullen geen significant-negatieve effecten optreden.

Effecten op de foerageerfunctie van aangelegde slikken

Een effect van de betreding van het schor is dat er verstoring van foeragerende vogels op de bij laagwater droogvallende slikken langs de schorren optreedt. In 1995 is onderzoek in de Waddenzee uitgevoerd waarbij de verstoring van vogels is onderzocht. Conclusies daaruit zijn dat vogels na een natuurlijke verstoring (bv. een roofvogel) sneller terugkeren dan na een menselijke verstoring, dat 72% van de door mensen verstoorte vogels na een uur teruggekeerd zijn, dat de vogels sneller terugkeren bij voedselrijke gebieden, dat niet wegvliegende vogels een verminderde voedselopnamesnelheid vertonen en dat in situaties met regelmatige menselijke verstoring gewinning en daardoor minder verstoring optreedt. In de Oosterschelde staat het areaal droogvallende platen en slikken onder druk. Ten gevolge van de zogenaamde zandhonger neemt de omvang, maar ook de kwaliteit hiervan langzaam, maar gestaag, af. Dit betekent dat de vogels die voor hun voedsel van deze gebieden afhankelijk zijn ook steeds meer onder druk zullen komen te staan. De meest kritische periode daarbij is de winter. In de winter is door de lage temperatuur de energiebehoefte en dus behoefte aan voedsel van vogels het grootst en zijn de beschikbare hoeveelheden voedsel het laagst. Bovendien bevinden de hoogste aantallen watervogels zich in de Oosterschelde in het najaar en het eerste deel van de winter. Naar het voorjaar toe nemen de aantallen weer af. Gezien het relatief zeer kleine oppervlak slikken dat door het snijden van zeegroenten voor foeragerende vogels wordt verstoord en de periode van het oogsten van zeegroenten dat buiten de voor op de slikken en platen foeragerende vogels kritische periode valt zijn geen significant-negatieve effecten hierop te verwachten.

Effecten op planten

Bij het snijden van zeegroenten verdwijnt een deel van de vegetatie. Omdat zowel zeekraal als lamsoor weer aangroeit kan van dezelfde plant meermalen worden geoogst en blijven de planten op het schor gehandhaafd. Daarenboven is ten tijde van de keuze van de locaties onder andere geselecteerd op het voorkomen van de zeegroenten. Daarbij zijn juist die delen geselecteerd waar de zeekraal en zulte het erg goed doen en daarmee ook goede herstelkansen hebben. Er worden dan ook geen significant-negatieve effecten op de vegetatie verwacht.

Effecten op fauna (exclusief vogels)

De gewone zeehond komt niet in of nabij de deelgebieden waar zeegroenten gesneden mag worden voor. De noordse woelmuis is in die deelgebieden nimmer waargenomen, al zou deze er in theorie wel voor kunnen komen. De kans dat er door menselijke aanwezigheid een nest wordt vernield of een individu van de soort wordt verstoord is bijzonder klein. Er worden dan ook geen significant-negatieve effecten op de fauna verwacht.

Effecten op habitattypen

Door overmatige betreding van het schor zouden op de kwetsbaarste delen kale plekken kunnen ontstaan, met kans op erosie. Vooral de laagste delen met een ijle pioniersvegetatie van zeekraal is betredingsgevoelig en schorontwikkeling kan daar door het snijden nadelig beïnvloed worden. Om significante negatieve effecten op dit habitatype te voorkomen en omdat dit habitatype zich, wanneer het op het schor voorkomt, zich aan de buitenrand van het schor bevindt, is in deze vergunning als mitigerende maatregel opgenomen dat zeegroenten niet binnen een zone van 10 m afstand tot de schorrand gesneden mag worden.

8.3. Mitigerende maatregelen

Zeegroenten kunnen alleen in het 'seizoen' op de schorren worden gesneden, wanneer frisse scheuten uit de vegetatie opschieten. Afhankelijk van de weersomstandigheden (koude) zullen de planten in de loop van het voorjaar (maart-april) beginnen uit te lopen. De vergunning gaat in op het moment van verstrekken en loopt per half juli af.

Sinds de toegankelijkheidsregeling in de Oosterschelde van kracht is geworden, zijn en blijven aan de vergunningen (destijds ontheffingen) voor het snijden van zeegroenten de volgende mitigerende voorwaarden verbonden:

- Er mag slechts 2,5 kg zeegroenten per dag per vergunninghouder gesneden worden. Het snijden voor commerciële doeleinden is niet toegestaan.
- Alleen planten of plantendelen van zeekraal (*Salicornia spec.*) en zulte/zeeaster ('lamsoren': *Aster tripolium*) mogen als zeegroenten worden gesneden. Het snijden van andere plantensoorten is verboden.
- Betreden van het schorgebied en zeegroente snijden is alleen toegestaan tussen zonsopkomst en zonsondergang.
- Het uitvoeren van andere handelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis of het natuurschoon van het desbetreffende schorgebied is niet toegestaan.
- Het is verboden huisdieren mee het schor op te nemen. Dit om onnodige verstoring van fauna te voorkomen.
- De vergunninghouder dient het snijden van zeegroenten te beperken tot de zone die op de kaart (bijlage) bij de vergunning is aangegeven. Het daarbuiten snijden van zeegroenten is verboden.

Op basis van de Passende Beoordeling wordt een mitigerende maatregel toegevoegd:

- Het is verboden om binnen een zone van 10 m van de schorrand zeegroenten te snijden. Dit om schade aan eventueel hier aanwezig habitat met pioniervegetatie van zeekraal te voorkomen.

8.4 Cumulatieve effecten

De cumulatieve effecten hebben betrekking op autonome ontwikkelingen zoals het bereiken van een nieuw morfologisch evenwicht na het uitvoeren van de deltawerken en de verwachte zeespiegelstijging. Beide processen dragen bij aan het jaarlijks verminderen van de droogvalduur (en daarmee de foerageermogelijkheden) van slikken en platen van 1 à 2 %; op termijn van enkele eeuwen zullen de schor- en slikgebieden hierdoor grotendeels verdwijnen.

Daarnaast zijn er effecten van diverse menselijke activiteiten in het gebied; het gaat dan om activiteiten als scheepvaart, visserij en recreatie in het gebied maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid. Voor wat betreft het laatste hebben de in de tweede helft van de vorige eeuw uitgevoerde deltawerken nog steeds hun doorwerkende effecten.

Autonome ontwikkelingen

Door de aanleg van de Oosterscheldekering en de compartimenteringsdammen zijn zowel de stroomsnelheden als de dynamiek afgenomen. De opwerveling van fijn sediment is ten gevolge hiervan verminderd en het doorzicht is toegenomen. De verminderde zoetwatertoevoer heeft geleid tot een afname van de aanvoer van nutriënten. Door verlies van intergetijdegebied elders in het deltagebied is de druk van steltlopers op de Oosterschelde nog meer toegenomen.

Door het afgenomen getijverschil is de overstromingsfrequentie afgenomen en wordt de aanwezige schorvegetatie bedreigd. Met name in de Noordtak met beperkte breedtes aan slikken vindt schorerosie plaats. De erosie van sublitorale zandige gebieden heeft in de ondergrond aanwezige oude veenbanken bloot gelegd met als mogelijk gevolg een verhoging van humuszuren in de Kom, Noordtak en het Middengebied en daardoor een grotere troebelheid en een afname van de primaire productie van fytoplankton. Daardoor is minder voedsel beschikbaar voor filterfeeders zoals mosselen, kokkels en oesters die op hun beurt het voedsel voor vogels vormen. Daar komt bij dat genoemde filterfeeders in toenemende mate concurrentie ondervinden van de Japanse oester, die niet geschikt is als voedselbron voor de vogels.

Ook het zeegras, voedselbron voor ganzen en verschillende eendachtigen, staat sinds de Oosterscheldewerken onder druk. Met name permanent hoge zoutgehalten beperken de mogelijkheden voor zeegras. Ten gevolge van de uitslag van (zoet) polderwater op de Oosterschelde bevinden zich lokaal enkele zeegrasvelden die momenteel min of meer stabiel zijn, maar kwetsbaar.

Visserij

Natuurlijke mosselbanken komen in de Oosterschelde niet tot nauwelijks voor en sinds 1984 heeft er nauwelijks meer broedval plaatsgevonden. Er zijn wel sublitorale kweekpercelen aanwezig voor elders opgevisst mosselzaad. De kweekpercelen zijn voor de vogels niet bereikbaar. Er zijn geen aanwijzingen dat de visserij van wezenlijke invloed is op de kokkelbestanden; de kokkel heeft mogelijk wel last van voedselconcurrentie door de Japanse oester.

Recreatie

Het aantal ligplaatsen is de laatste jaren niet toegenomen, terwijl ook het uitvaartpercentage niet is veranderd. Dit leidt tot de conclusie dat de recreatievaart ongeveer gelijk gebleven is. De toegankelijkheidsregeling heeft er toe geleid dat de recreatiedruk op de niet-toegankelijke, kwetsbare gebieden met ca. 90 % is afgenomen.

Versterken zeewering

In 2007 worden op het dijktraject Anna Jacoba-, Kramers en Prins Hendrikpolder verbeteringswerkzaamheden uitgevoerd. Bij brief van 12 december 2006 (kenmerk RMW0614436/NB.06.010) is voor deze werkzaamheden vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend. In de ten behoeve van deze werkzaamheden opgestelde passende beoordeling (Passende beoordeling dijktraject Anna Jacoba-/

Kramers- / Prins Hendrikpolder, Arcadis, Juli 2006. Documentnummer: PZDB-R-06056) zijn de effecten van de werkzaamheden beoordeeld.

Deze beoordeling kan als volgt worden samengevat. Bij de effecten op broedvogels kunnen de dijkverbeteringswerkzaamheden leiden tot een verminderd broedsucces van de vogelrichtlijnsoort tureluur op de schorren, of een lagere bezetting in het jaar van uitvoering. Door uitvoering van de in de planbeschrijving beschreven mitigerende maatregelen is er op de verstoring van broedvogels een minimaal effect. Er is wel een effect maar zeker geen significant effect. Wat betreft de effecten op de functie hoogwatervluchtplaats (hvp) wordt opgemerkt dat de functie van het plangebied als hoogwatervluchtplaats beperkt is. Daarnaast zijn in de omgeving verschillende uitwijkmogelijkheden, namelijk ten oosten van de Philipsdam en op de Rumoirt-schorren buiten de verstoringafstand van 200 meter. De wulp maakt voornamelijk gebruik van de buitenste delen van het Rumoirtschor als hoogwatervluchtplaats. Door deze uitwijkmogelijkheden is hier geen sprake van een significant effect.

Over de effecten op de functie van het buitendijks gebied als foerageergebied voor beschermde soorten wordt opgemerkt in de vergunning dat de rotgans ongeveer tot mei in het gebied blijft, met name binnendijks foerageert en buitendijks rust, maar daar wel op wieren foerageert. De functie van het plangebied als rust- en foerageergebied zal in de maanden april en mei afnemen. In de omgeving van het plangebied zijn uitwijkmogelijkheden beschikbaar. Waarschijnlijk zullen de rotganzen gedurende de werkzaamheden meer gebruikmaken van het aangrenzende gedeelte van de Rumoirtschorren waarin geen werkzaamheden plaatsvinden en de rustplaatsen langs de Philipsdam. Deze effecten zijn tijdelijk en leiden niet tot significante negatieve effecten.

Het gebied waar vogels de uitwijkmogelijkheden vinden op de schorren zoals genoemd in de passende beoordeling voor de dijkverbeteringswerkzaamheden valt voor een deel samen met het deelgebied Schorren van Anna Jacobapolder-Oost waar in voorgaande jaren jaarlijks vergunning voor het snijden van zeegroente verleend werd. Door de effecten van het gelijktijdig uitvoeren van werkzaamheden aan de zeewering en het snijden van zeegroente in een deel van het gebied dat als uitwijkmogelijkheid voor vogels is aangeduid, kunnen negatieve significante effecten niet uitgesloten worden. Als extra mitigerende maatregel wordt snijden in dat deel van het uitwijkgebied waar in andere jaren wel vergunning voor het snijden van zeegroente verleend werd, in 2007 niet toegestaan. De vergunningsvoorwaarden en het kaartmateriaal voor het deelgebied Schorren van Anna Jacobapolder-Oost zijn hiertoe aangepast.

Overige activiteiten

Er wordt een terughoudend beleid gevoerd met betrekking tot het toelaten van windturbines in het gebied; er wordt dan ook niet verwacht dat de overlast in de toekomst significant toeneemt.

De scheepvaart wordt voor een deel afgewikkeld via het Schelde-Rijnkanaal; op de Oosterschelde blijft de intensiteit constant; significante effecten zijn niet te verwachten.

Door de aanleg van harde oeverbeschoeiingen hebben zich op de dijken kenmerkende planten en dieren kunnen ontwikkelen. Deze blijven ook in de toekomst gehandhaafd; significante effecten zijn niet te verwachten.

8.5 Conclusie passende beoordeling en cumulatieve effecten

Omdat het op voorhand niet mogelijk is negatieve significante effecten op de soorten en habitats waarvoor de Oosterschelde als speciale beschermingszone is aangemeld uit te sluiten, is een passende beoordeling gemaakt van het snijden van zeegroenten, waarbij rekening is gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van de Oosterschelde.

De oppervlakte aan slikken en schorren neemt ten gevolge van autonome ontwikkelingen in de Oosterschelde in betekenende mate af en zonder maatregelen zullen deze habitats op de lange termijn geheel verdwijnen. De functie die deze gebiedsdelen als foerageer-, broed- en/of rustgebied voor vogels hebben staan hiermee ook onder druk.

Door het snijden van zeegroenten vindt een tijdelijke en lokale verstoring plaats van de functie van schorren als hoogwatervluchtplaats, foerageergebied en broedgebied en van slikken als foerageergebied van vogels waarvoor de Oosterschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Deze effecten worden door een aantal te treffen mitigerende maatregelen aanzienlijk beperkt, waardoor deze in relatie tot de in de Oosterschelde beschikbare gebieden als niet significant aan te merken zijn. In 2007 wordt op basis van de beoordeling van cumulatieve effecten als extra en tijdelijke mitigerende maatregel het snijden van zeegroente in een klein deel van het deelgebied Schorren van Anna Jacobapolder-Oost niet toegestaan.

Op basis van deze passende beoordeling en de op dit moment best beschikbare informatie komen wij tot de conclusie dat door het snijden van zeegroenten, inclusief bovengenoemde mitigerende maatregelen/bepalingen de natuurlijke kenmerken van de Oosterschelde niet zullen worden aangetast.

Wij zijn van mening dat op grond van de op dit moment best beschikbare informatie, een correcte beoordeling heeft plaatsgevonden zoals bedoeld in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

8. Bespreken van de advisering en of inspraak

Een conceptbeschikking van deze vergunning is aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Noord-Beveland, Reimerswaal, Tholen en Schouwen-Duiveland voorgelegd.

De Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Veere, Schouwen-Duiveland Reimerswaal stemmen in met het verlenen van de vergunning. Van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Tholen is geen reactie ontvangen.

9. Besluit

Gelet op het voorgaande, en gezien de ter zake ingekomen adviezen, verlenen wij de door u gevraagde vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het snijden van zeegroenten in het Natura2000-gebied 'Oosterschelde' deelgebied:

Nu wij voor deze activiteit in het kader van deze procedure op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning verlenen en een habitattoets uitgevoerd hebben, hoeft bij de verlening van een andere vergunning of ontheffing geen habitattoets meer uitgevoerd te worden.

Ter bescherming van de in het natuurmonument aanwezige natuurwaarden verbinden wij aan deze vergunning de volgende voorwaarden:

1. Deze vergunning is van kracht voor de op blz 1 genoemde persoon.
In plaats van de te naam gestelde mag een ander op hetzelfde adres woonachtig gezinslid gebruik maken van de vergunning, met inachtneming van het bepaalde onder voorwaarde nr. 5.
2. De vergunning is alleen geldig voor het bij het Natura2000-gebied 'Oosterschelde' behorende gebied zoals aangegeven op blz 1.
3. De vergunning is geldig vanaf de datum van afgifte tot en met zondag 15 juli 2007.
4. De houder van deze vergunning kan hieraan geen rechten ontleen bij de afgifte van vergunningen in de toekomst.
5. De houder van de vergunning is gerechtigd het onder 2. genoemde gebied (zie bijgevoegde kaart) gedurende de onder 3. genoemde periode te betreden en hier Zeekraal (*Salicornia spec.*) en Zeeaster (*Aster tripolium*), ook wel 'Lamsoor' genoemd, te snijden. Het snijden van andere plantensoorten is verboden.
6. De hoeveelheid te snijden zeegroenten mag in totaal niet meer bedragen dan 2.5 kg per vergunning per dag. Het snijden voor commerciële doeleinden is niet toegestaan.
7. Betreden van het schorgebied en zeegroente snijden is alleen toegestaan tussen zonsopkomst en zons-
ondergang.
8. Met uitzondering van het in deze vergunning geregelde snijden van zeegroente en het hiertoe in een bepaalde periode mogen betreden van het schorgebied, blijven de regels, voortvloeiend uit de aanwijzing als staats- en beschermd natuurmonument 'Oosterschelde-buitendijks' onverkort van kracht. Het uitvoeren van andere handelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis of het natuurschoon van het desbetreffende schorgebied is niet toegestaan.
9. Het is verboden huisdieren mee het schor op te nemen.
10. De houder van de vergunning is verplicht de vergunning bij zich te hebben en op eerste verzoek te tonen aan personeel van de provincie Zeeland, de Politie en de Algemene Inspectie Dienst.
11. Een ieder aan wie vergunning is verleend, is verplicht alle door of namens de provincie Zeeland, de Politie en de Algemene Inspectie Dienst gegeven aanwijzingen op te volgen.
12. De houder of gebruiker van de vergunning wordt geacht zonder vergunning zeegroente te snijden, indien hij één der bepalingen in deze ontheffing overtreedt of zich niet houdt aan de gegeven voorschriften en beperkingen.

Het niet naleven van deze voorschriften en beperkingen kan, naast eventuele strafvervolgning, intrekking van de vergunning tot gevolg hebben.

Het rijk en de provincie kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor schade en/of letsel opgelopen tijdens het betreden van het onder 2 genoemde gebied, gedurende de onder 3 genoemde periode bij het snijden van zeekraal en zeeaster als bedoeld onder punt 5.

Tegen dit besluit kunt u (en dat geldt voor iedere belanghebbende) schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift richt u aan:

Gedeputeerde Staten van Zeeland, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In uw bezwaarschrift neemt u tenminste op uw naam, uw adres, de datum, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom, alsmede uw handtekening.

U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt indienen. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending (zie boven). Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw bezwaren geen rekening meer wordt gehouden.

Indien u overweegt bezwaar te maken, wordt u desgewenst een informatiefolder toegezonden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer 0118-631260. U kunt deze informatie ook downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/bezwaar>

Voor de goede orde wijzen wij erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. Op grond van art. 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van een bezwaarschrift bij de voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om een voorlopige voorziening indienen, indien - gelet op de betrokken belangen - onverwijlde spoed dit vereist.

Uw verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening richt u aan:
Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.
Voor de behandeling van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

drs. D.C. Kruis,
hoofd Afdeling Landelijk Gebied en Water.